

صادرات غیر نفتی در شرایط تحریم

دکتر اسماعیل ملک اخلاق^۱ و حسین فخری^۲

^۱دانشیار دانشکده ادبیات و علوم انسان گروه مدیریت، دانشگاه گیلان، Malekakhlagh@Guilan.Ac.Ir

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی گرایش بازاریابی، دانشگاه گیلان، Gfakhri015@Gmail.Com

چکیده - هدف این مقاله بررسی صادرات غیر نفتی ایران در شرایط تحریم و ارائه روش های مناسب برای مقابله با این شرایط است. صادرات غیر نفتی ضمن ایجاد ارزش افزوده بالا، وضعیت اشتغال در کشور را بهبود بخشیده و سبب کسب درآمدهای ارزی برای تامین نیازهای وارداتی در کشور میشود که کلید تحقق اقتصاد مقاومتی است.

با توجه به نقش و اهمیت ایران در اقتصاد جهانی، از زمان آغاز تحریم های اقتصادی علیه ایران، اثربخشی این تحریم ها همیشه مورد بحث بوده است. اگر چه در مواردی کشورهای قدرتمند از این ابزار سوء استفاده کرده و از آن در جهت منافع ملی و سیاست های سلطه گرانه خود استفاده کرده اند، لیکن استفاده از تحریم بین المللی به عنوان اقدام متقابل و نیز نوعی اقدام جمعی از سوی شورای امنیت مشروع بوده. پس از گذشت بیش از سال های متمادی از تحریم اقتصادی علیه ایران و با توجه به اطلاعات موجود، امکان بررسی تاثیر تحریم های اقتصادی بر صادرات ایران وجود دارد. بنابراین، در این مقاله نخست، صادرات غیرنفتی در شرایط تحریم بررسی شده، دوم به دنبال کشف ابعاد تحریم بر تجارت بین المللی و سوم معرفی راه هایی جهت تسریع در عبور از این تحریم ها و کمرنگ کردن آن ها در عرصه صادرات می باشد. واژگان کلیدی- بازاریابی در تحریم، تحریم اقتصادی، تحریم شکنی، صادرات غیر نفتی

۱- مقدمه

تنگنا تنگی وجود دارد. عده ای از نظریه پردازان اقتصاد بین الملل با اعتقاد فوق العاده به نقش تجارت در رشد و توسعه اقتصادی از آن به عنوان موتور رشد (Engine of Growth) نام می برند (Balassa, 1978). بررسی ها نشان داده است تحریم ها تاثیری منفی و معنی دار بر صادرات غیرنفتی کشور داشته است. فعالیت صادراتی از نقطه نظر ملت ها و شرکت ها بسیار حائز اهمیت است. از نقطه نظر دولت های محلی، فعالیت صادراتی حیاتی است زیرا فعالیت صادراتی به توسعه اقتصادی ملت ها کمک می کند. فعالیت های صادراتی در حالیکه ادراکات عمومی از رقابت جویی محلی را شکل می دهد، بر میزان مبادلات خارجی و همین طور بر سطح توان وارداتی کشور تاثیر می گذارد.

اهمیت روزافزون استقلال از درآمدهای نفتی، به دلیل نوسانات و بی ثباتی قیمت نفت و بازار جهانی آن که درآمدهای کشورهای صادرکننده نفت، به ویژه درآمد دولت و اقتصاد کشورمان را به

به همراه پیشرفت انسان در عرصه علم و تکنولوژی، نیاز جوامع به یکدیگر افزایش یافته، به گونه ای که امروزه هیچ کشوری را نمی توان یافت که خود را بی نیاز از سایر کشورها بداند. صادرات (نفتی و غیرنفتی) یکی از اهداف تحریم است که با توجه به شرایط کشور ایران میتواند جایگاه ویژه ای داشته باشد، زیرا کشورهای صادرکننده نفت و از جمله ایران وابستگی شدیدی به نفت دارند و در دهه های اخیر نفت، محور توسعه اقتصادی این گونه کشورها قرار گرفته است. (Ogan, 1995) به نقل از آذربایجان و همکاران، (۱۳۹۴) در پی جنگ سرد، کشورهای غربی، به ویژه ایالات متحده، تحریم ها را به عنوان یکی از ابزارهای رایج در جهت ارتقاء دموکراسی و حقوق بشر در سایر نقاط جهان تحمیل کردند. علاوه بر این هدف برخی از تحریم ها این بود که برخی کشورها از دستیابی به سلاح های هسته ای یا شیمیایی جلوگیری کنند (Hufbauer et.al, 2007). امروزه، مسلم شده است که بین رشد اقتصادی و صادرات هر کشور ارتباط